מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר דרכים שבהן נוצרות מילים חדשות בעברית: שאילה, הלחם וקיצור
- לזהות דוגמאות מהטקסט לכל דרך
- לחשוב על היתרונות והחסרונות של מילים חדשות לעומת מילים מדויקות

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – הבנת הנקרא

1. ב – מילה שנוצרה מחיבור של שתי מילים
2. ג – אנגלית
3. ב – יידיש
4. ג – רמזור
5. ב – יישומון
6. ב – הולכות לאיבוד מילים מדויקות

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – בטקסט נכתב שהם היו בשימוש עוד לפני שהיו מסכים
2. נכון – כתוב במפורש בטקסט
3. לא נכון – בטקסט נכתב שהלחם טוב הוא קצר וברור
4. נכון – הטקסט מציג יתרונות וחסרונות
5. לא נכון – בטקסט נכתב שלפעמים מאמצים ולפעמים ממשיכים במילה הלועזית

חלק ג' – השלימו את המשפט

1. אור
2. שאילה
3. רחוב
4. דו"ח
5. יישומון

חלק ד' – התאימו מילה להסבר שלה

- 1 – ג (לקיחת מילה משפה אחרת)
- 2 – ה (מילה חדשה מחיבור של שתי מילים)
- 3 – ב (התקבלו ונכנסו לשימוש)
- 4 – א (מקבלים ומתחילים להשתמש)
- 5 – ד (שאינה עברית, משפה זרה)

חלק ה' – תשובות קצרות

1. רמזור, מדרחוב
2. הולכות לאיבוד מילים מדויקות יותר כמו מרתק, מעולה או קשה במיוחד

חלק ו' – כתיבה

1. התלמיד בוחר מילה, מזהה את הדרך שבה נוצרה ומסביר בקצרה את הבחירה

כרטיס יציאה – מה לחפש

- שאילה-לקיחה משפה אחרת, הלחם-חיבור שתי מילים
- דו"ח או אח"כ
- כדי לומר בדיוק את הכוונה ולא לאבד גיוון בשפה

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח בדוגמה עדכנית ממציאות התלמידים לפני תחילת הדף
- כדאי לעבור על המילון הקטן בטקסט לפני פתרון חלק ההתאמה
- בחלק הפתוח אפשר לבקש מהתלמידים לשתף בקול את המילה שבחרו

דף תרגול: מילים חדשות בקצב של טרנד

דף התלמיד/ה **עולים חדשים**

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

הטקסט מספר איך נוצרות מילים חדשות בעברית. נדבר על מילים שלקוחות משפות אחרות, מילים שמחברות שתי מילים למילה אחת, וקיצורים.

📖 מילון קטן:

שאילה	לקיחת מילה משפה אחרת
הלחם	מילה חדשה שנוצרה מחיבור של שתי מילים
נקלטו	התקבלו ונכנסו לשימוש
ראשי תיבות	קיצור מן האותיות הראשונות של כמה מילים
מאמצים	מקבלים ומתחילים להשתמש
הלועזית	שאינה עברית, משפה זרה
מדויקות	שאומרות בדיוק את הכוונה

1 חלק א' – הבנת הנקרא

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה זה הלחם של מילים?

א) מילה שנלקחה משפה אחרת ב) מילה שנוצרה מחיבור של שתי מילים ג) קיצור של ראשי תיבות

ד) מילה שנעלמה מהשפה

2. מאיפה המילה טרנד?

א) יידיש ב) ערבית ג) אנגלית ד) רוסית

3. מאיפה המילה לפרגן?

א) אנגלית ב) יידיש ג) צרפתית ד) ספרדית

4. איזו מילה נוצרה מחיבור שתי מילים?

א) טרנד ב) יישומון ג) רמזור ד) דו"ח

5. איך קוראים בעברית לתוכנה קטנה בטלפון?

א) מדרחוב ב) יישומון ג) פרגון ד) אח"כ

6. מה קורה כשמשתמשים באותה מילה לכל דבר?

א) השפה נעלמת לגמרי ב) הולכות לאיבוד מילים מדויקות ג) אי אפשר להבין את המשפט

ד) המילה הופכת לקיצור

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	ראשי תיבות כמו דו"ח ואח"כ הם המצאה חדשה של הודעות טקסט	☐	☐
2	המילה טרנד שאולה מאנגלית	☐	☐
3	הלחם טוב הוא בדרך כלל ארוך ומסובך	☐	☐
4	לפי הטקסט יש גם צד טוב וגם צד פחות טוב בשימוש במילים חדשות	☐	☐
5	לפי הטקסט כל הדוברים תמיד מאמצים כל מילה עברית חדשה שמוצעת	☐	☐

3 חלק ג' – השלימו את המשפט

השלימו את המילה החסרה.

1. המילה רמזור נוצרה מחיבור של רמז ו _____

2. הדרך שבה העברית לוקחת מילים משפות אחרות נקראת _____

3. מדרחוב הוא הלחם של מדרכה ו _____

4. קיצור של דין וחשבון הוא _____

5. המילה שהוצעה בעברית לתוכנה קטנה בטלפון היא _____

4 חלק ד' – התאימו מילה להסבר שלה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. שאילה	___	**א.** מקבלים ומתחילים להשתמש
2. הלחם	___	**ב.** התקבלו ונכנסו לשימוש
3. נקלטו	___	**ג.** לקיחת מילה משפה אחרת
4. מאמצים	___	**ד.** שאינה עברית, משפה זרה
5. הלועזית	___	**ה.** מילה חדשה מחיבור של שתי מילים

5 חלק ה' – תשובות קצרות

ענו בקצרה.

1. תנו שתי דוגמאות להלחמים שמופיעים בטקסט

_____

_____

2. מהי הסכנה שבשימוש במילה אחת כמו מטורף לכל דבר?

6 חלק ו' – כתיבה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. כתבו פסקה קצרה: איזו מילה חדשה שמעתם לאחרונה? האם היא שאילה, הלחם או קיצור? הסבירו מדוע

כרטיס יציאה

מה ההבדל בין שאילה להלחם?

תנו דוגמה אחת לקיצור מהטקסט

למה חשוב לשמור גם על מילים מדויקות?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀